

Remiss Vägen till en klimatpositiv framtid (SOU 2020:4)

Lunds kommun finner det positivt att det har tagits fram en utredning om hur negativa utsläpps ska kunna genomföras då det är utom all tvekan att det inte bara räcker med att minska de pågående utsläppen av växthusgaser. För egen del har Lunds kommun politiskt antagna mål om att minska sina utsläpp med 50 procent till 2020, 80 procent till 2030 och att utsläppen ska vara nära noll 2050.

Lunds kommun är i grunden mycket positiv till möjligheterna till negativa utsläpp av växthusgaser men vill framhålla vikten av ökade FoU insatser, inte bara nationellt utan även samarbetsprojekt på internationell nivå, för att så snabbt som möjligt skapa en gemensam kunskapsbas som visar på vilka vägar som har störst potential i ett både kort- och långsiktigt perspektiv. Ett angeläget område är till exempel forskning kring tekniska åtgärder för inbindning av koldioxid i olika medier som exempelvis biokol.

Kopplat till forskningsprojekt är det även av yttersta vikt med tidiga pilotprojekt inom de olika grupperna av kompletterade åtgärder som möjliggör utvärdering av olika teknikers potential vad avser effekt och kostnadseffektivitet.

Avskiljning, transporter och lagring av koldioxid

Utredningen består av olika delar, där en behandlar bio-CCS, avskiljning och lagring i berggrunden av koldioxid som inte har fossilt ursprung. Eftersom inga punktutsläpp av tillräcklig storlek finns i Lunds kommun avstår vi i stort sett från att kommentera den delen av utredningen. Dock vill Lunds kommun framhålla att det vore angeläget att utreda vilka möjligheter det finns till sådan lagring inom landets gränser då utredningen nu endast för resonemang angående eventuell framtida lagring utomlands

Ökad kolsänka i skog och mark

En annan del av utredningen behandlar LULUCF, dvs olika typer av biologiska kolförråd i mark och biomassa som påverkas av markanvändningen. Inom dessa områden ser Lunds kommun

2020-05-06

Diarienummer

KS 2020/0210

betydliga möjligheter att verka och bidra till negativa utsläpp av växthusgaser och det är därför den del av utredningen som Lunds kommun har koncentrerat sig på i kommunens remissvar.

Förutsättningar för kolsänkor

Lunds kommun instämmer i att åtgärder för att skapa kolsänkor som ger mer än en nytta bör prioriteras. Det handlar exempelvis om bevarande av biologisk mångfald och minskad näringsutlakning. Kommunen arbetar redan med problematiken och är bland annat engagerad i samverkansprojektet LU Land där en rad aktörer inom forskning, näring och offentliga förvaltningar aktivt arbetar framsynt med utmaningar för en hållbar markanvändning inom en rad olika områden, däribland biologiska kolsänkor.

Beskogning

Många av de åtgärder som tas upp i utredningen hanterar olika typ av skogsplantering och andra åtgärder för att öka den skogsklädda ytan. Här anser Lunds kommun att det är angeläget att beakta de intressekonflikter som kan uppstå och särskilt är uppmärksam på de nackdelar som olika beskogningsåtgärder kan medföra för den biologiska mångfalden.

Av utredningen framgår inte tydligt vad som avses med den "jordbruksmark som tagits ur produktion". Hur stor del som är gamla åkrar respektive ängs- och hagmarker i siffran som anges (230 000 hektar) är oklart. Lunds kommun anser att det är ytterst viktigt att beskogningsiver inte leder till att värdefulla gamla ängs- och hagmarker planteras igen för att skapa biologiska kolsänkor. Av utredningen framgår inte hur många hotade arter som finns i betesmarker som tagits ur bruk och som kan komma att försvinna vid en beskogning av sagda ytor. Beskogning av gamla ängs- och hagmarker behöver därför vägas mot befintliga naturvärden i varje enskilt fall. Lämplig myndighet bör få i uppdrag att göra dessa bedömningar.

Utifrån detta befarar Lunds kommun att ovan kan innebära en överskattning av potentialen för lämpliga kolsänkor i utredningen.

Återvätning

Lunds kommun anser att förslag på återvätning av både gamla jordbruksmarker och skogsmarker är mycket positivt. Det kan dock finnas exempel där återvätning kan vara negativt för den biologiska mångfalden. Särskilt i det skånska kulturlandskapet där mycket stora områden har torrlagts under de senaste tvåhundra åren och där en "torrlagd" ädellövskog kan förlora både biologiska värden och rekreationsvärden om den förvandlas till en sumpskog. Varje planerat projekt bör därför konsekvensbedömas.

2020-05-06

Diarienummer

KS 2020/0210

Bevarade kolsänkor i skog och klimatanpassning

Utredningen tar också upp möjligheterna till att bevara och öka de kolsänkor som redan finns i skogsmark i form av förlängd omloppstid, ökad lövinblandning samt utökat skydd för olika områden. Detta kan tillsammans med den föreslagna återvätningen också vara positivt med tanke på kommande klimatförändringar, som kan ge konsekvenser i form av exempelvis ökade insektsangrepp och bränder.

Beteskador

I Lunds kommun finns ett av kärnområdena för Skånes landskapsdjur, kronhjort. Kronhjortarna i kommunen tillhör den i Sverige ursprungligen förekommande nominatunderarten, *Cervus elaphus elaphus*. Studier av de betesskador som kronhjort åstadkommer på framförallt granskog visar att de är nästan helt oberoende av populationsstorlek. Det beror istället på tillgång på annat attraktivt foder som djuren främst hittar i kärr, fäladsmarker och luckig lövskog. Lunds kommun vill särskilt framhålla att ett ökat inslag av löv i kombination med återvätning för att skapa kolsänkor därför också kan ha en positiv inverkan i form av minskade beteskador på ekonomiskt värdefull skog.

Möjligheter till åtgärder inför och vid exploatering av mark

Utredningen tar upp det faktum att exploatering för bebyggelse av jord- och skogsbruksmark leder till att dessa förlorar sin förmåga att fungera som kolsänkor. Det bör vara en aspekt som kommuner beaktar i sin fysiska planering. Det skulle också kunna medföra att kommuner kan ställa kompensatoriska krav på dem som exploaterar. För att detta ska vara möjligt påpekar Lunds kommun att det krävs statligt stöd i form av riktlinjer och anvisningar till kommunerna, då det idag råder brist på relevant kunskapsunderlag.

Biokol

Lunds kommun medverkar i projekt för att utveckla metoder för produktion och användning av biokol. Bland annat har en fotbollsplan berikats med biokol, vilket kommer att utvärderas under kommande år.

Sammantaget är erfarenheterna för kommunen av att arbeta med biokol hittills goda, och därför är utredningens förslag att det fortsatt ska vara möjligt att söka stöd för biokolsprojekt från Klimatklivet och landsbygdsprogrammet positivt. Lunds kommun ser också fram emot möjligheten att kunna söka stöd även för användning av biokol.

2020-05-06

Diarienummer

KS 2020/0210

Beräkningar och statistik

Lunds kommun är angelägen om att spela en aktiv roll i arbetet med att skapa negativa utsläpp. För att kunna genomföra detta behöver kommunen statistik upplöst på kommunal nivå. Det behövs pålitliga statistikkällor och beräkningsmodeller för att kommuner ska ha möjlighet beräkna vilken mängd av kolsänkor som finns och kan skapas i kommunen samt ge möjligheter för kommunen att följa upp och redovisa vilka negativa utsläpp som genomförts. Här behövs också tydliggöranden av hur och vad kommuner kan tillgodoräkna sig. Ingår exempelvis åtgärder som ursprungligen har genomförts av en annan orsak som exempelvis dammar som kvävefällor och ska sådana åtgärder kunna räknas retroaktivt?

Philip Sandberg
Kommunstyrelsens ordförande
Lunds kommun